

सामाजिक सुरक्षा कोष

सेवा: विविध, समूह :योजना तथा तथ्यांक, तह: ८
बरिष्ठ सहायक निर्देशक
लिखित परीक्षा योजना

१ प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

प्रथमपत्र : व्यवस्थापन तथा तथ्यांक प्रणाली							
खण्ड	पूर्णाङ्क	खण्डगत पूर्णाङ्क	प्रश्न संख्या	अंकभार	परीक्षा प्रणाली	उत्तीर्णाङ्क	समय
क. व्यवस्थापन	१००	५०	३	१० X ३	विषयगत विश्लेषणात्मक	२०	३ घण्टा
			१	२० X १	विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर		
ख. तथ्यांक प्रणाली		५०	३	१० X ३	विषयगत विश्लेषणात्मक	२०	
			१	२० X १	विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर		
द्वितीय पत्र : विषयगत प्राविधिक							
पूर्णाङ्क	प्रश्नसंख्या	अंकभार	परीक्षा प्रणाली		उत्तीर्णाङ्क	समय	
१००	६	१० X ६	विषयगत विश्लेषणात्मक		४०	३ घण्टा	
	२	२० X २	विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर				

२. द्वितीय चरण : प्रस्तुतीकरण र अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :-५०

विषय	पूर्णाङ्क	परीषाप्रणाली	समय
(क) प्रस्तुतीकरण	२०	समसामयिक विषयमा समूहमा व्यक्तिगत प्रस्तुति (१ जनालाई १० मिनेट)	१ घण्टा
(ख) व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	-

१. प्रथम पत्र खण्ड (क) र प्रथम पत्र खण्ड (ख) को लिखित परीक्षा एउटै प्रश्न पत्रबाट एकै दिन हुनेछ । दोश्रो पत्रको लिखित परीक्षा दोश्रो दिन हुनेछ ।

२. प्रथम पत्र खण्ड (क), प्रथम पत्रखण्ड (ख) र द्वितीय पत्रका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तर पुस्तिकाहरु हुनेछन्।

३. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।

४. यथा सम्भव प्रश्नहरु नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन् ।

५. समस्या समाधानको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ ।

(क) पहिलो भागमा समस्याको पहिचान ।

(ख) दोस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम ।

(ग) तेस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुझाव ।

(घ) चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने ठोस तरिका ।

६. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरु परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

प्रथम पत्र: व्यवस्थापन तथा तथ्यांक प्रणाली

१००

खण्ड क: संविधान, कानून तथा नीति

५०

क. संवैधानिक तथा कानूनी व्यवस्था

२०

१. नेपालको संविधान

२. योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४

३. योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा नियमावली, २०७५

४. योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा योजना संचालन कार्यविधि, २०७५

५. सामाजिक सुरक्षा कोष (कर्मचारी प्रशासन) विनियमावली २०७५

६. श्रम ऐन २०७४ तथा श्रम नियमावली २०७५

७. बोनस ऐन २०३० तथा नियमावली २०३९	
ख. सामाजिक सुरक्षाका सिद्धान्तहरू	१०
ग. सामाजिक सुरक्षाको ऐतिहासिक तथा आधारभूत पक्षहरू	१०
घ. नीति तथा योजना	१०
१. योगदानमाआधारित सामाजिक सुरक्षा योजना २०७५	
२. नेपालको आवधिक योजनातथा सामाजिक सुरक्षा	
३. नेपालमा सामाजिक सुरक्षाकाअन्य योजना तथा कार्यक्रमहरू	
४. नेपालमा सामाजिक सुरक्षा कोषको उद्देश्य तथा सहभागीताको प्रक्रिया	
खण्ड ख: तथ्यांक व्यवस्थापन	५०
१. तथ्यांक व्यवस्थापनका आधारभूत विषयहरू	२०
क. अभिलेख व्यवस्थापनका आधारभूत पक्षहरू	
ख. प्रशासनिक अभिलेख व्यवस्थापन	
ग. व्यवस्थापन सूचना प्रणाली	
घ. समाजिक सुरक्षा व्यवस्थापनमा जीवन तालिका (Life Table) को महत्व	
च. योजना तर्जुमा, अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा पृष्ठ पोषण	
छ. डाटा सुशासन	
ज. तथ्यांकीय व्यवसायिक डाइरेक्टरी	
झ. सामाजिक सुरक्षाको प्रशासनिक अभिलेख तथा यसको तथ्यांकीय महत्व	
ट. अनुसन्धान विधिका आधारभूत पक्षहरू	
२. विषयगत सवालहरू	३०
A. Introduction	10
1. Concept of evidence-based policy	
2. Importance of Statistics in policy process	
3. Role of statistics in social security and protection administration	
4. Fundamental Principles of Official Statistics	
B. Statistical System of Nepal	10
1. Meaning of National Statistical System	
2. Role and responsibilities of federal, provincial and local government in statistics	
3. Major statistical agencies of Nepal	
4. Importance of designated statistical system	

5. Statistics Act, 2015 and Statistics Regulation, 2041
6. National Strategy for the Development of Statistics 2075
- C. Data collection, instruments and Classification 10
  1. Types of data
  2. Data gathering process
  3. Questionnaire design
  4. Survey and Census
  5. Use of information tchnology in statistics
  6. International family of statistical classifications and its importance in policy process
  7. Nepal standards statistical classifications

दोश्रो पत्र :

- विषय: विषयगत प्राविधिक १००**
- A. Data summarization, basic output and data quality 10
    1. Scope of basic data summarization
    2. Methods of data summarization
    3. Importance of infographics
    4. Basic descriptive statistics
    5. Components of data quality
    6. Measurement and scales
    7. Data validation
    8. Measuring errors
  - B. Probabilty, sampling methods and statistical tests 10
    1. Random variables
    2. Concept of events and probability
    3. Rules of probability
    4. Basic of probabily distribution
    5. Concept of population and sample
    6. Types of sampling
    7. Standard errors
    8. Sampling distribution
    9. Tests of Hypothesis
    10. Type I and Type II errors
    11. Concept of p-values

12. T-test, F-test, Z-test ANOVA, ANOCOVA, Chi-Square Test
13. Basic non-parametric tests
14. Households and enterprises-based surveys
- C. Correlation, regression and time series analysis 10
  1. Meaning and types of correlation
  2. Coefficient of determination
  3. Meaning and types of regression
  4. Types of time series
  5. Autocorrelation and related statistics
  6. Forecasting
- D. Economic Statistics 20
  1. Scope of economic statistics
  2. Basic national accounts concepts and parameters
  3. Price statistics
  4. Nepalese national accounts systems
  5. Government finance statistics and its scope and basic indicators
  6. Balance of payments and its basic indicators
  7. Monetary and banking statistics
  8. Major sources of economic statistics
  9. International trade in goods and services
  10. Tourism and other services sector statistics
  11. Economic census of Nepal
  12. Agriculture censuses of Nepal
  13. Policy implication of economic statistics
- E. Social and labor force statistics 10
  1. Scope of social statistics
  2. Major education, healths and social indicators and their policy perspective
  3. Measuring the labor force, employment, underemployment, unemployment, child labor and forced labor
  4. Major sources of labor market indicators
  5. Projection of human resources
- F. Population statistics 10
  1. Composition and distribution of population
  2. Fertility, mortality and migration

3. Population projection
  4. Population censuses of Nepal
  5. Social security and population data
  6. Civil registration and vital statistics
  7. Demographic dividend
- G. Social security and related indicators 20
1. Inventory management of social security scheme
  2. Indicators of social security
  3. Sources of social security statistics
  4. Importance of administrative records in social security function
  5. Monitoring mechanism of social security scheme
  6. Open data principles in the context of social security management
- H. Cross cutting issues 10
1. Sustainable development goals and its indicator framework
  2. Poverty statistics
  3. Human development and other related indices
  4. Environment statistics
  5. Satellite accounts
  6. Measuring informal activities